

Aquesta exposició està produïda conjuntament pel Museu de Granollers i l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. La seva itinerància s'emmarca dins dels programes de suport de la Xarxa de Museus Locals, instrument de cooperació entre la Diputació de Barcelona i els ajuntaments amb museus municipals.

De l'11 de novembre de 2021 al 9 de gener de 2022

Museu Torre Balldovina

Plaça de Pau Casals, s/n.
08921 Santa Coloma de Gramenet
museutorreballdovina@gramenet.cat
<https://museu.gramenet.cat>

 museu.torre.balldovina

#caputautnavis

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

MUSEU
TORRE BALLOVINA
SANTA COLOMA DE GRAMENET

CAPUT AUT NAVIS

A cara o creu

Diputació
Barcelona

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 566
o.patrimonio@diba.cat · www.diba.cat

Diputació
Barcelona

Museu de Granollers

Ajuntament de Granollers

El joc dels nostres avantpassats, els ibers

Per conèixer la història colomenca i la manera de viure, les tradicions i la cultura dels nostres avantpassats heu de visitar el Museu Torre Balldovina. A més de l'exposició permanent, ara us oferim una nova mostra d'una parcel·la de vida molt especial dels ibers. L'exposició 'Caput aut navis', que acull el Museu, ens retorna - un cop més - als nostres avantpassats, els ibers, en aquest cas per a conèixer els jocs que entretenien els infants del Puig Castellar a través d'un interessant conjunt de peces arqueològiques de l'època. Aquestes peces completen les que ja s'exhibeixen a l'exposició permanent del Museu, relacionades amb el joc i procedents del nostre estimat poblat ibèric, una selecció de la col·lecció que conserva al seu fons.

La mostra ens explica com es jugava en temps del poble iber, però, també, de l'Imperi Romà i fins i tot a l'època medieval, alhora que posa en evidència la importància social del joc més enllà del món de la infància.

Us convido a aprofitar i gaudir d'aquesta nova oportunitat per a reviuere el passat de Santa Coloma.

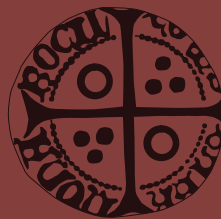

Núria Parlon Gil

Alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet

«Aleshores el poder real es concentrà només en Janus, que, segons es creu, mostrava un doble rostre: de la manera que veia les coses que estaven davant d'ell i les que estaven a la seva esquena, la qual cosa, sens dubte, fa referència a la prudència i sagacitat del rei, que coneix el passat i preveu el futur. (...) És més, com que fou el primer a encunyar moneda, per un costat es gravava, per descomptat, un retrat del seu propi cap, però per l'altre, una nau (...). Que el bronze s'encunyà així, avui encara ho advertim en un joc d'atzar, quan la canalla, llançant denaris a l'aire, exclamen "cap!" o "nau!", sent el joc una prova de l'antiguitat.»

Macrobi, Saturnalia,
segle IV-V dC

«Caput aut navis» era el nom d'un dels jocs més populars en l'antiguitat, un joc amb el qual encara ens entretenim avui dia. Ja no en diem així, el nom ha canviat, però el joc ha perviscut. De ben segur que hi heu jugat...

El món del joc sovint s'ha associat a la infància, però no tots els jocs són cosa de canalla.

De petits, amb el joc, hem après a desenvolupar les nostres habilitats socials, a assimilar nous rols, o, simplement, hem passat una bona estona. Tot jugant, hem crescut, i de grans, hem temptat la sort, hem fet gresca, i sovint ens ho hem jugat tot a cara o creu.

Tots els museus de la Xarxa de Museus Locals amaguen sorpreses en els seus fons. A través de 72 peces del fons del Museu de Granollers, us convidem a fer un passeig pel món del joc en temps antics. Aquest conjunt de peces de petit format, que normalment reposen en caixes als magatzems, prenen un nou protagonisme i ens expliquen com es jugava des dels temps dels ibers i dels romans fins a l'època medieval.

Aquesta mostra, produïda conjuntament pel Museu de Granollers i l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, pretén convidar-vos a jugar, a conèixer, a explorar els fons dels museus de casa nostra, per entendre que fins i tot les peces més petites són una part molt gran de la nostra història. I és que el món del joc ens pot semblar trivial, però, tal com diu una frase sovint atribuïda a Plató, «es coneix més una persona en una hora de joc que en un any de conversa».